

POSUDEK MAGISTERSKÉ PRÁCE

Kamila Polášková:

Role jaderných zbraní v regionálním konfliktu mezi Indií a Pákistánem

Jaderné zbrojení v různých podobách je trvalou součástí úvah o mezinárodní bezpečnosti a proliferace jaderných zbraní je chápána jako bezpečnostní hrozba sui generis. Indie a Pákistán představují v tomto kontextu patrně jediné aktéry, u nichž lze v současnosti uvažovat o použití jaderných zbraní jako reálné možnosti vedení konfliktu. Téma posuzované práce je proto nepochybně relevantní.

Autorka problematiku zkoumá kombinací historického a teoretického přístupu. První část práce podává přehled vývoje indicko-pákistánských ozbrojených konfrontací od jejich vzniku jako nezávislých států. Další kapitoly potom představují a následně aplikují teoretické pohledy na jaderné zbrojení a proliferaci s cílem zodpovězení výzkumných otázek, v jejichž jádru stojí snaha o pochopení (de)stabilizační role tohoto typu výzbroje v indicko-pákistánském vztahu v kombinaci se zapojením USA.

V rámci obou přístupů představuje autorka kompetentní analytický pohled, který dobře osvětluje jednotlivé peripetie indicko-pákistánského konfliktu, motivaci k získání jaderných zbraní a zejména roli, kterou vlastnictví jaderného arsenálu sehrálo v jednotlivých epizodách vzájemných válek. Skutečnost, že teorie je v této otázce rozpolcená, autorka plně reflektuje a její pohled dobře zachycuje dílčí nuance obecných koncepčních sporů i jejich aplikace na daný regionální scénář. Opírá se přitom o široké spektrum relevantních zdrojů, s nimiž adekvátně pracuje.

Historickou a teoretickou část autorka propojuje prostřednictvím konceptu revizionistické moci a moci statu quo, který vztahuje na Pákistán, resp. Indii. Z této perspektivy je vylíčena historie jejich vzájemných válek a tvoří i důležitou složku teoretické reflexe jejich jaderného soupeření (včetně postřehu, že - na rozdíl od studené války - je Pákistán jako revizionistická mocnost konvenčně slabší a Indie tedy nutně nepotřebuje jaderný arzenál ke kompenzaci svého deficitu v této oblasti). Je jen škoda, že autorka v úvodu práce nepředstavila propracovanější metodologii - text tak na některých místech působí spíše jako reflexe literatury k dané problematice než zkoumání problému samotného.

Poněkud uměle působí i začlenění čtvrté kapitoly, která se zabývá stabilizační rolí USA. V práci totiž není adekvátně vysvětleno, proč byl z množiny potenciálních stabilizačních faktorů vybrán právě tento. Je také otázkou, zda zejména ve vztahu k Indii neměla být více akcentována role Číny - ta je zmíněna jako element územního konfliktu v oblasti Kašmíru, ale legitimně lze uvažovat o tom, že pokud indický jaderný arzenál není nezbytnou kompenzací pákistánských konvenčních sil, potom se nabízí odpověď, že při jeho získání hrálo mnohem větší roli strategické soupeření s Čínou.

Po formální stránce je text na solidní úrovni. Jazyková úroveň je obecně dobrá, kazí ji jen občasné stylistické neobratnosti (např. „Brasstacks krize“ - proč ne „krize Brasstacks“? - nebo „Role Spojených států na stabilizaci krizí“ či „obrovská velikost úderných sborů“) a občas absentující členění textu na adekvátně dlouhé odstavce (např. s. 8-10, 37-38). Pojmově vzato je pomýlená otázka kapitoly I.9 („Kargil: válka nebo konflikt?“), protože válka je samozřejmě typem konfliktu, který je jí nadřazenou pojmovou kategorií; adekvátnější by byla např. otázka „válka nebo krize?“. A když na s. 12 hovoří autorka o „200 tisících jednotek“, patrně má na mysli 200 tisíc vojáků. Práce jinak obsahuje všechny požadované formální náležitosti.

Obecně práci hodnotím jako povedenou, za jediný podstatnější nedostatek považuji málo propracovanou metodologii. **Doporučuji ji** proto **k obhajobě** a navrhuji ji hodnotit jako **velmi dobrou**.

V Praze dne 23. 1. 2012